

KIIRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Anyák napja

Az anyák napja világszerte ünnepelt nap, amelyen az anyaságról emlékezünk meg. A különböző országokban más és más napokon ünneplik, a legtöbb országban ez az ünnep májusra, ezen belül a legtöbb helyen május második vasárnapjára esik. Magyarországon május első vasárnapján ünnepeljük az édesanyákat.

Az anyák megünneplésének története az ókori Görögországba nyúlik vissza. Akkoriban tavaszi ünnepségeket tartottak Rheának az istenek anyjának, és vele együtt az édesanyák tiszteletére. A történelem során később is voltak olyan ünnepek, amikor az anyákat is felköszöntötték. Angliában, az 1600-as években az ünnep keresztény vallási színezetet is kapott. Akkoriban a húsvétot követő negyedik vasárnapon, az anyák vasárnapján tartották az édesanyák ünnepét. A családjuktól messze dolgozó szolgálók szabadnapot kaptak, hogy hazamehessenek, és a napot édesanyjukkal tölthessék. A látogatás előtt külön erre a napra ajándékként elkészítették az anyák süteményét.

Az Egyesült Államokban először 1872-ben, Bostonban ünnepelték meg az anyák napját. 1907-ben a philadelphiai Anna M. Jarvis próbálta az anyák napját nemzeti ünnepé nyilváníttatni. Az ünnepet május második vasárnapjára tűzte ki,

elhunyt édesanyja emlékére. Rengeteg időt és energiát szánt arra, hogy az ünnepet előbb állami, majd nemzetközi ismertségűvé tegye. Jarvis a célját 1914-ben érte el, amikor Woodrow Wilson amerikai elnök a napot hivatalos ünnepé nyilvánította. Az ünnepet „felkarolták” a virágkereskedők, üdvözlőlappgyártók, cukorka- és ajándékkereskedők, akik Európában is hirdetni kezdték az Amerikában elterjedt ünnepet, amelynek hatására a gyorsan népszerűvé vált a földrészén is. Magyarországra az ünnep ötletét Petri Pálné, egy államtitkár felesége hozta Amerikából és a legelső anyák napi ünnepséget 1925. március

8-án a MÁV gépgyár foglalkoztatójában munkásgyerekeknek tartották. A gondolatot a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vezetői karolták fel és megtették az előkészületeket az anyák napja országos bevezetésére. 1928-ban már miniszteri rendelet sorolta a hivatalos iskolai ünnepélyek közé az anyák napját. Az anyák napjához bármilyen virág illik, de a tavasszal nyíló virágok méltán a legnépszerűbbek ilyenkor. Az anyák napjával szorosan összekapcsolódik az orgona is, ami általában ilyenkor virágzik. Kedves tavaszi cserepes virágzó növények és őszi ültetések épp úgy ajándékozhatók, mint a virágcsokrok.

Környezet és természet védelme -tennünk kell érte mindannyiunknak

A Visegrádi hegység közepén található a mi nagyon szép és pihenés nyugalom szempontjából igen kedves kis falunk. Ez a gyöngyszem megérdemli, hogy mind környezet, mind természetvédelmi szempontból óvjuk, védjük. A védelem nemcsak egyes emberek privilégiuma, hanem minden a településen élőknek a kötelezettsége is. Nemcsak azért, mert Pilisszentlászló a Duna-Ipoly Nemzeti Park területén található, hanem azért is, mert mindenki szeretné az unokájának megtartani ezt az érintetlen nyugodt kis szigetet. Ezért is örültem annak, hogy valamikor év elején egy a település határában engedély nélkül hosszú évek alatt felgyülemlett hulladékot több millió forintot kitevő pályázat eredményeként el lehetett tüntetni. Azon már meg sem lepődtem, hogy a hulladékot szedők maguknak gondoskodtak védőeszközökről. Az egyik helyről eltűnt, a másik helyre december óta folyamatosan hordják a kitermelt földet, az építési törmeléket, a zúzott aszfaltot.

Amely a hulladékjegyzékről szóló 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet mellékletében megfogalmazottak alapján listázott. Az oda szállított mennyiség meghaladja a 45/2004. (VII. 26.) Bm- KvVM együttes rendelet 1. számú mellékletében 17 05 04, 170506 EWC kódú föld mennyiségét. Két területről kell ehhez kapcsolódóan most szólnom. Az egyik a 1116-os út melletti, valamint a Honvéd utca végén lévő terület. Mindkét területre nagy

mennyiségű anyagot helyeztek el. Ki tudja, hogy milyen földről, építési hulladékról van szó. A fényképek alapján azt lehetne mondani, hogy az építési törmeléket egy helyről szállították, mivel azok azonos anyagokat tartalmaznak. Mindkét esetben a területen lévő erdőt is károsították, mely lehet, hogy túllép a jó ízlés határán és szigorúbb jogszabályi szankciót vonhat maga után, mint egy nagyon erős ejnye-bejnye.

A Honvéd utca végén az erdő mellett, még a patak partot is károsította a lerakott mennyiség. Ezzel csak az a gond, hogy a klímaváltozás miatt megterhelt környezetet még a településünkön munkát végzők is megterhelik. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény feladatokat jelöl ki az önkormányzatok számára. Azért, mert a tervezett szennyvíz csatornázottság meg fog valósulni Pilisszentlászlón, a szennyezett föld legalább annyi veszélyt jelent a környezetre, a természetre, mint a csatorna hiánya. Arról már nem is szólva, hogy a Tölgyfa utcában már meglévő és talán a nem megfelelően elkészített vízelvezető árok állapota több hónapja esős időben tovább károsodik. Emiatt is a szilárd útburkolat megsüllyedt, károsodott, ami az idő előrehaladtával csak egyre növekvő költséggel hozható helyre.

Ezek után el kell gondolkozni azon, hogy a Pilisszentlászlói képviselő testület

településfejlesztési koncepciója és a felvázolt helyzetek mennyire fedik egymást.

A közigazgatási terület nagy részét borító erdők értékét természeti élőhelyként, klimatikus és tájképi szempontból meg kell őrizni. bármilyen, a rekreációs funkcióhoz kapcsolódó fejlesztés is csak az erdőterületen kívül képzelhető el. A közigazgatási területet érintő források és természetes vízfolyások különös értéket képviselnek, vízhozamuk és vízminőségük semmilyen fejlesztési tevékenység során nem romolhat.

Mint települési lakos kérem, hogy lehetősége szerint mindenki tegye meg azt, amit tud annak érdekében, hogy Pilisszentlászló továbbra is egy gyöngyszem maradjon. Össze kellene fognunk annak érdekében, hogy ez a gyönyörű környezet megmaradjon sértetlen állapotban. Más településen az Önkormányzat igényli a lakosok segítségét, a bizottságok munkájába tevőlegesen bevonják a településen élőket. Quod maioris sapientiae est quam singula.

Schweickhardt Gotthilf Dr.

A kommunizmus

...nem tűrte a gondolkodást. Ezt a kapitalizmus sem tűri. Nem gondolkodók kellenek neki sem. Hanem csak termelők és fogyasztók. Előtte főleg csak termelők kellettek, fogyasztók kevésbé. Bár nekünk az autón kívül mindenünk megvolt, de a földjeink töredékét csak akkor kaptuk vissza, miután egész életünkben lakótelepen éltünk. Megszoktuk a kényelmes életet. Elvenni sem volt szépdolog, de a legnagyobb kiszúrás volt az ellustult emberekkel szemben. Most újra gyűjtheti a földeket, aki elég erős lesz hozzá.

Nagyapámnak még saját erdője is volt, de a fát csak főzésre használták. Fűtésre sosem „pazarolták”. Inkább dűnyhával takaróztak. A házat, bútort, ruhát, sőt néha még a cipőt is maguk készítették. Akárcsak az élelmiszert.

Háború előtt sok volt a gyerek, mert tíz éves

koruktól már libát őriztek, tehenet legeltettek, fejtek, etettek, stb. Nem számították tehernek, mert hasznat is hajtottak. Miután a nemzet 40 százaléka lakótelepekre került, megjelent a gyerektartás is 18 éves korig. Amit azóta 25-re emeltek, hiszen addig mindenkit taníttatni kell. Amit később nem tud kamatoztatni, de elvesztette vele legerőteljesebb éveit. Gyakorlatiasságát. A gyermekáldásból gyermek vállalás lett. A gyerekekből egyke, gyerekhány. Viszont a Kádár rendszerben bár két év katonaság volt, harcolni sosem kellett, hiszen nem volt már embertöbbség.

Minden saját házkészítésű használati tárgyunk „cikivé”, „gázzá”, szégyenné vált. Ahogy régen mondták: az egyik szemünk sír, a másik meg üveg.

Losonci Miklós

Kálvária

Kálváriánk stációinak építómesteri munkálatainak befejezését követően, a napokban befejeződtek kálváriánk ékességének a kőkereszt és alépitményének helyreállítási munkálatai is.

A több mint száz éve beton ágyazatot nélkülöző kőkereszt talpazata, csodával határos módon alig két-három centimétert dőlt meg Észak-keleti irányba.

Ennél fogva a talpazatra helyezett háromszor magasabb kőkereszt, értelemszerűen követte a dőlési szöget, ezáltal mintegy tíz centimétert dőlt ugyanabban az irányban.

Megfelelő dúcolatokat követően, kerültek

elbontásra a kőlépcsők, majd a dúcolatok között a kötőmb körüli alapárok kiemelése. Az alapárokból, a kötőmb megfelelő ellentámasszal kettő darab megfelelő hosszúságú erőkarral („pajszerokkal”) lett megemelve, majd ideiglenesen tölgyfa ékekkel bebiztosítva. Ekkor került bele a már előzőleg elkészített vasbeton koszorú vasszerelése, majd a helyszínen készített betonkeverék.

Az alapozás elkészülte után kerültek elhelyezésre kézi erővel, tehát görgőkkel és szintén egykarú emelő segítségével a lépcsők kötőmbjei. Munka közben elmeséltem egyetlen segítőt Kosznovszki Istvánnak, a legnagyobb barátomnak, nagy

középkori tudós Galilei mondását, mely szerint: „kérek egy biztos pontot és kiemelem a földet a helyéről!” Erre mindketten mosolyogtunk, majd leülvén a lépcsőkre szétszortottuk maradék vörösbortunkat.

Miközben iddoggaltuk a vörös nedűt, István gyerekkori barátom, fejét vakarva azon morfondírozott, hogyan tudták ezt a kőtömböt

annak idején derék elődeink ide felhúzni.

- Jaj Bozsemój! (jaj istenem) biztos lovasszánnal, hogy ne kelljen nagyon magasra emelniük.

- Hát akár így is lehetett – adta nem igazán meggyőzően István bátyám, aki alig egy évvel idősebb nálamnál a beleegyezését.

Nos, visszatérve kálváriánkra a válóságba csak nagyon röviden.

A jelenlegi kálváriánk területe, a település legrégebbi térképén is kálváriának van feltüntetve. Akkoriban viszont, minden bizonnyal csak fakeresztek állhattak a helyén. A 19. század közepétől vezetett Historia Parochiae III. kötetében a kálvária építéséről nem találni bejegyzést. Tehát minden bizonnyal előtte épülhetett. Ezt támassza alá az a tény, hogy derék pálosaink, által készített korabeli térképen már jelezve van a sokszögletű kálvária területe és a hozzávezető két öl szélességű út. A jelenlegi kőkeresztet Kopmaier Izraelita hitvallású fűszeres készítette. A hozzávaló kőtömböt a bukovinai erdőben egy hatalmas erdei sziklából hasították ki, és lovas szánnal hozták el a bolt udvarába. Egy dabasdi kőfaragómester faragta ki. A hozzátartozó tölgyfakereszteket egy visegrádi ácsmester készítette.

Pilisszentlászló Értéktár Bizottság kollégáimat, és az elnök urat már több évvel ezelőtt kértem, hogy az akkori Kálváriát, mint kőfaragói mestermunkát és tradicionális kegyhelyet községünk drága szülőfalunk értéktárába felvenni szíveskedjenek. Mindeddig válaszra sem méltattak.

Tisztelettel, F R

Polgárőr bukkant a magányosan kóborló kisgyermekre

Egyedül, elhagyatottan sétálgatott a szentendrei Szarvashegyi úton egy 2-3 év körüli kisfiú az úttesten, amikor rábukkantak. Csak a szerencsén, és a segítségére siető rendészeken, civileken múlt, hogy nem történt tragédia. A Szentendrei Rendészeti Igazgatóság munkatársai éppen a szokásos ellenőrzési munkálataikat végezték, amikor a Szarvashegyi úthoz térve, a pilisszentlászlói polgárőrség egyik tagja intette le a szolgálati autót és jelezte, hogy egy kisgyermeket

találtak a skanzeni buszmegálló környékén. A kisfiút akkor már többen körbevették, hiszen egyedül sétálgatott az úton, csak egy kulcsosomó volt a kezében. Miután a Rendészet egyik munkatársa megbizonyosodott róla, hogy a gyermeknek a rémületen kívül nincsen egyéb baja, a közben helyszínre érkező rendőri egységgel elindult a gyermek kezében talált kulccsal, hogy feltérképezze a környéken lévő házakat, hátha így meglesz, honnan szökhett el a kicsi. Addig a

másik kolléga az autóba ültette a gyermeket, aki már kezdett áthúlni. Pár perc elteltével azonban megjelent az édesanya is, aki csak annyi magyarázatot tudott adni, hogy tegnap valaki volt

náluk, vendégségben, aki valószínűleg rosszul zárta be a kerti kaput, így szökhett meg a kisgyermek az udvarról.

Forrás: Szentendre.hu

Pálosok a Pilisben és a Pilisből

A PÁLOS REND SZÜLETÉSE ÉS ELTERJEDÉSE

A pilisi erdők nem anyagi természetű ajándékainak első tudatos keresői illetve kétségtelenül a remeték voltak. Ki a remete? - Olyan befelé fordult, csendet és egyedüllétet sóvárgó ember, aki vallásos érzéstől is indítva lemond a kényelemről, családi életéről, rangról, gazdaságról. Tudatosan vállalja a természettel és természetben való egyszerű és kemény életformát. Magányos völgyet vagy félreeső barlangot keres fel állandó lakhelyéül, ahol kizárólag a munkának, a szemlélődésnek és az imádságnak él.

Napközben keményen dolgozik: erdőt írt, az írásterületen megtermeli szegényes enni valóját, kosarat fon, gombát gyűjt, gyógynövényt keres. Így biztosítja szerény megélhetését.

Ő az első állandó erdei munkás. Hajnalban és alkonyatkor – amikor még jobban megnő a csend az erdőn – felszítja a már éppen csak pislákoló tüzet, előveszi bibliáját, olvas ír, imádkozik, könyvet fordít, másol, és el-eltűnődik az ég, s föld meg az élet nagy, nehéz titkain. Övé a csend: napjaink legnagyobb hiánycikke. Békessé és nyugodttá teszi a magány: ma is azért megyünk az erdőbe.

A pilisi erdők vadregényes völgyeikkel, hallgatag szikláikkal és barlangjaikkal valósággal vonzották a középkor vége felé a remetéket. A mozgalom legmélyebb gyökere a korabeli alapvetően vallásos társadalomban keresendő. A sűrű erdőket, sziklás hegyes vadonokat mind többen népesítik be olyan férfiak, akik a pusztában bőjtölő-imádkozó Jézusra tekintenek, s példaképük az egyiptomi I- (Thébai) Szent Pál (+341).

Számukat illetően megközelítőleg sincs pontos értesülésünk. Az a körülmény azonban, hogy Özséb esztergomi kanonok (püspöki tanácsadó)

1230 táján a mai Keszthely-Klastrompusztán összegyűjti és az úgynevezett Pálos szerzetesrendbe, tömöríti őket, meglehetősen sok pilisi remetére enged következtetni.

Mivel a remeték I. Remete Szent Pál példáját követték a pártfogásukat kérték, az újonnan alakult közösségnek ő lett a védőszentje, majd a névadója.

A pálos rend másik gyökere szintén ízig-vérig, magyar földben keresendő. Néhány évtizeddel Özséb előtt a francia származású Bertalan pécsi püspök Nagyon megkedvelte a közeli Paracs erdeiben élő remetéket. Magányukból, elrejtettségükből mintegy evangéliumi

„gyertyatartóra helyezte őket. Püspöki székhelye szomszédságában, 1225-ben Szent Jakab apostol tiszteletére templomot és kolostort építtet, s ide gyűjti egybe az eddig külön-külön élő erdei „szentembereket”. Gondoskodik megélhetésükről, és közös vezeklő életükhöz alkalmazott rövid szabályzatokat ír számukra. Gyakran és szívesen ellátogat hozzájuk, tanácsokat ad, tapasztalt elöljáróként vezeti őket. 1252-ben lemond, egyházi méltóságáról s visszatér hazájába, a franciaországi Clun-be. Szigorú értelemben az ő általa építtetett Jakab-hegyi kolostort, tekinthetjük I. Remete Szent Pál rendje bölcsőjének.

Mégis miért Esztergomi Özséb a rendalapító, illetve szerényen önmagáról vall: a rend megszervezője?! – Miután Klastrompusztán templomot és kolostort épít a Szent Kereszt tiszteletére, s ide gyűjti az eddig magányban élő pilisi remetéket, rövidesen tudomást szerez a Pécs melletti Szent Jakab kolostor hasonló életvitelű lakóiról. Felveszi a kapcsolatot velük, s kéri tőlük a saját kolostora számára is a Bertalan püspök által írt szabályzatot. A két kolostor vezetését

tudománya és példás élete miatti tekintélye folytán rábízzák, s 1256-ban az Esztergomi Főegyházmegyei zsinaton már, mint a Pálos rend első tartományfőnöke jelenik meg (zsinat= egyházi tisztviselők gyűlése, ahol fontos egyházzogi és hitelvi kérdésekről határoznak).

A Pálos rend – az egyetlen magyar alapítású szerzetes közösség – történetéről és kialakulásáról részletesen beszámol Gyöngyössy Gergely pálos rendfőnök 1520 körül összeállított okleveles adatgyűjtése, illetve az 1530 táján írt „Vitae Fratrum” (A szerzetesek élete) című kézíratos rendtörténete. Ezt teszi teljessé Eggerer András

ugyancsak pálos szerzetes 1663-ban, nyomtatásban is megjelent írása. Ebből megtudjuk, hogy a mohácsi vészig (1526) csak a Pilisben nyolc (!) pálos kolostor alapítása követte az Özséb által életre hívott klastrompusztai anyaegyházat. Ezek a következők: a pilisszentléleki, esztergomi, barátkúti (?) (Esztergom), pilismaróti, dömösi, visegrádi, kékesi (Pilisszentlászló) és a volt Liszenko – telepi rendház. Ma nincs annyi turistaház, mint amennyi kolostort épített a hajdani remetékből alakított szerzetesrend ugyanitt.

Folytatása következik...
Dobay Pál erdőfőtanácsos

Nagy emberek bölcs mondásai

12 idézet Tibor atya gyűjteményéből

- Aki nem tudja felfogni, másoknak mit ártott, attól ne várj változást.
- Soha ne várj változást olyan embertől, aki meg van győződve róla, hogy mindent jól csinál és nem hajlandó magába nézni.
- Az igaz szeretet az, amikor többet akarunk adni egy számunkra fontos személynek, mint saját magunknak.
- Jó tett helyébe, jót soha ne várj. Mert attól kapod a legnagyobb pofonokat, akiért mindent megtennél.
- Néha vissza kell néznünk, hogy tudjuk, a múltunk tanított meg értékelni a jövőnket.
- A csodák akkor kezdenek felbukkanni az életben, mikor legalább annyi energiát szentelsz az álmaidnak, mint amennyit a félelmeidnek szoktál.
- Köszönöm Istenem, hogy nem azért szeretsz, amit

teszek, hanem azért, mert döntöttél, hogy szeretni fogsz!

- A szeretet soha nem tartja számon a vétkeket.
- Az igaz szeretethez kitárt kezek kellenek. Ha nincs hatalmadban nemet mondani, a szeretet sosem lesz valódi, csak illúzió.
- A szeretett ajándékoz, de nem tartja a tenyerét.
- Az életed végén nem az lesz a fontos, hogy néz ki a tested, milyen fontos sikereket értél el a karrieredben, milyen nagy a házad, milyen nehéz jogagyakorlatokat tudsz elvégezni, vagy mennyi pénzed van a bankszámládon. Csak az, hogy mennyire szeretsz.
- A szívet azért rejtette el az Isten, hogy senki se lássa.

Kórokozó...

... a Föld minden pontján megélnék.

A leghidegebb vidékektől a legforróbbakig, ha van elég idejük alkalmazkodni hozzájuk. Ilyenek vagyunk mi is. Az emberek is mindent megszoknak, ha a változások nem túl brutálisak és nem túl gyorsak.

A kőkorszak két millió évig tartott. Az ókor már csak tízezer évig. A feudalizmus ezerötven évig a kapitalizmus száz éve után negyven év

kommunizmus. A változások már nem sok emberöltőn keresztül jönnek, hanem több is egy emberéleten belül. Egyre gyorsabb tempóban Ember legyen a talpán, aki ilyen ütemű változásokat át túl élni. Fel tudja dolgozni, a társadalma brutalitásait.

Losonci Miklós

Gotthilf Schweickhardt

Érdekes az emberi hozzáállás. Szentlászló lakosai közül sokan nem "kedvezően" veszik tudomásul a hétvégi turista áradatát. A jelenleg hatályos veszélyhelyzet idejére szóló kormányrendelet települések belterületén, a közterületeken is kötelező szájat és orrot eltakaró maszk viselését írja elő. Egyes lakosok rögtön észrevételezik a turista hibáját, hogy azok nem hordanak maszkot, de amikor ők ezt nem teszik, az már nem tetszik nekik. A maszk viselésével kapcsolatos tájékoztatás után egyes válasz te vegyél fel hármat,

mondja egy helybeli lakos és csatlakozik a bolt mellett magánterületen lévő társasághoz. A másik az, hogy négy helyi fiatal maszk nélkül közlekedik és a válasz az, hogy erre az öt méterre vegyem fel? Akkor most mit is akarnak egyesek, hogyan akarnak rendet? Ez csak egy röpke bejegyzés, mely csak arra szolgál, hogy aki olvassa, az gondolkozzon el rajta. Nem kell semmilyen megjegyzés, mert az már ellentétes lenne a csoport számára meghatározott elvekkel.

Ősi bölcsességek

Mielőtt beszélni kezdünk, érdemes megfontolni, hogy amit mondani akarunk: igaz –e? Lényeges e? Jóindulatból fakad e?

Szerénység

SOHASE BESZÉLJ ARRÓL,
hogy mi mindenért vagy felelős;
hogy milyen sok kötelesség nehezedik rád;
hogy mások mennyi nehézséget okoznak neked,
hogy mennyit kell szenvedned;
hogy mennyi jót teszel, és
hogy mennyi gonoszság tesz ellened és veled;
hogy mennyi harcod van;
hogy mennyi mindent várnak és követelnek tőled.

Tanács

Felejts el mindent, amit feledni tanácsos! Tehát:
- Feledd el a rosszat, amit rólad beszéltek.
- Feledd el a jót, amit másoknak tettél.
- Feledd el a kárt, amit mások okoztak neked.
- Feledd el a napot, amikor jobb sorod volt, mint ma.
- Feledd el, amit mások ígértek neked s nem teljesítették.
- Feledd el, a pletykát, amit mások locsognak rólad.
- Feledd el a rosszat, amit másokról megtudtál.
- Feledd el a bánatot, amit mások okoztak neked.
Ha így leszel feledékeny, sohasem lesz bajod az emberekkel.

A mosoly értéke

- Semmibe se kerül, de sokat teremt:
- gazdaggá teszi azokat, akik kapják, és nem juttatja koldusbotra azokat, akik adják;
- Egy pillanatig él csak, de emléke néha örökké megmarad;
- Senki sem olyan gazdag, hogy meglehetne nélküle és senki nem olyan szegény, hogy ne lenne gazdagabb tőle;
- Táplálja a jóakaratot az üzleti életben, boldogságot teremt az otthonban és mindenütt a barátság biztos jele;
- Pihenés az elfáradt embernek, napfény a csüggedőnek, világosság a szomorkodónak és a természet legegyszerűbb ellenszere a bajokkal szemben;

Nem jelent földi javakat senki számára: nem lehet megvenni, elkérni, kölcsönadni vagy ellopni-csak önként odaadni;

- Ha már valaki túl fáradt ahhoz, hogy mosolyogjon, akkor legalább te nézz rá derülten;
- Senkinek nincs szüksége a mosolyra, mint annak, aki maga már nem tud mosolyogni! Ha megakarod kedveltetni magad az emberekkel, akkor MOSOLYOGJ!

Dobay Pál erdőfőtanácsos

Az oltás

Majdnem másfél éven keresztül vártam. Kínait akartam, mert évtizedek óta kínai ruhákban és cipőkben járok. Az egyéni igények viszont lassítják a rendszert. Pedig pont a gyorsaság a legfontosabb. A háziorvos, sőt a szakrendelő is telefonon elérhetetlen lett a járvány miatt. Ezért április közepén személyesen mentem el a háziorvoshoz. Mondván, hogy ha azt akarják, hogy oltakozzak – adjanak időpontot. Másnapra beküldtek a budai oltópontra. Minden tökéletes volt. A katonák meggátolták a lökdösődést, tolakodást, előzést, és elkezdtek az adminisztrációt. Amit a nővérek fejeztek be.

Kész mondta az orvos, mert a szúrás nem lehetett érezni. Onnan tudom, hogy egyáltalán beoltottak, hogy egy bélyeg méretű papírt tettek rá, amin lett egy piros pont. A folyosón öt percre le kellett üljünk, az életkorunk miatt. Nehogy hazafelé legyünk rosszul. Feleségem az Astrától, a „zenekar”-tól belázasodott és legyengült, de nem a „ruszki szputnyiktól” én nem, és a kínai sinofarmtól az édesanyám sem. A bátyám a nyugati Modenától másnap nem bírta mozdítani a karját.

Ennyit a híres Nyugatról és a lesajnált Keletről. Fiam kórházi dolgozó. Őt ezért első körben oltották Phaiszerrel. Azóta már ő is olt, de még így sem tudott nekünk soron kívül időpontot, vakcinát adni. Korrekt, pontos, gyors, biztonságos a rendszer. Második oltás májusban.

A világ „ha beledöglik sem” hajlandó magát orosz vagy kínai vakcinával beoltatni. Történelmi, politikai egyszóval érzelmi okokból kifolyólag. Pedig ez létkérdés nem presztízs – kérdés és főleg nem üzleti érdek! Harminc eurót nem hajlandók áldozni a keleti vakcinákra.

Ami egy nyugati munkás, pár órás munkabére lenne. Ha megérné, és előtte nem vinné el a vírus.

Európa csak gondolkodik a keleti vakcinákról. Én kiváltságosnak érzem magam, hogy megkaphattam. Az európaiakkal szemben, de a szerbekkel majdnem egyidőben. Köszönet érte.

Az elsőkből lesznek az utolsók és az utolsókból lesznek elsők. A Nyugat süllyed, a Kelet emelkedik. Mi már immunizálódtunk, ők e helyett elmélkedgetnek.

Losonci Miklós

Szükség van a lakosok segítségére?

Személygépjárművel csak szombatonként járok a Főtéren, de a közel fél éves kátyút, mely az iskola előtt a Béke utcába vezető forgalmat akadályozta meguntam. Saját kezdeményezésből írtam a Magyar Közút Nonprofit Zrt. központjába egy e-mailt. Ez történt április 12-én. 13-án a legnagyobb

meglepetésemre egy alábbi e-mailt kaptam a Zrt-től. Ebben tájékoztattak, hogy már 12-én megkezdtek kátyú helyreállítását, s ezt valóban meg is tették még 13-ára.

„Tisztelt Bejelentő!

Köszönjük bejelentését a 11111 j. út 0+400 km szelvény környezetében észrevételezett burkolathibára vonatkozóan.

Tájékoztatjuk, hogy a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Pest Megyei Igazgatóságának területileg illetékes Szentendre mérnökségének kollégái a burkolathibák helyreállítását 2021. április 12-én megkezdtek.

Tájékoztatjuk továbbá, hogy az Ön által jelzett Béke utca nem az országos közúthálózat része, így annak helyreállításával kapcsolatban nyilatkozni nem áll módunkban.

*Kérjük tájékoztatásunk szíves elfogadását.
Üdvözlettel:”*

Egy helyi lakos megköszönte, hogy segítettem. Ez nagyon jól esett, mert tevőlegesen tehettem még valamit a közösségért. Ezen felbátorodtam és április 17-én írtam egy e-mailt a Pilisszentlászlói önkormányzatnak. Amelyet mellékelek. (Veszélyhelyzetben a katasztrófavédelmi törvény alapján a Polgármester lép az önkormányzat helyébe.) Gondoltam, hogy a településen belül csak gyorsan kapok választ a lakosokat érintő, sőt a közlekedést esetenként veszélyeztető hibák megszüntetésével kapcsolatban. Nagy tévedés volt. Budapestről egy országos szervtől 24 óra alatt megérkezett a válasz és intézkedés. Ezt azért elvártam volna, a tőlem kb. kettő kilométerre lévő önkormányzattól, főleg azért, mert az új polgármesteri hivatal biztos megfelelő kommunikációs eszközökkel rendelkezik. Úgy látszik, továbbra sincs szükség a lakosokat zavaró hibák gyors kijavítására. Ami még inkább zavaró, hogy három hét elteltével válaszra sem méltatják a több települési lakót zavaró hiba kijavítási kérelmet.

„Tisztelt Önkormányzat!

Pilisszentlászlói lakosként kérem, hogy a Béke, a Tölgyfa utcákban és a Petőfi téren a kátyúkat és a Petőfi téren a vízátfolyó rácsának hibáját megszüntetni szíveskedjenek.

- A Béke utcában kialakított parkolási rend értelmében a Főtértől az utca jobb oldalán megengedett a megállás és várakozás. A Főtér

irányából az úttest jobb oldalán és annak közepén, több helyen kátyúk találhatók, melyek nehezen kerülhetők ki főként a hétvégi kirándulók parkolásai következtében. Hét közben is nagy a veszélye annak, hogy a gépjármű belehajtván a kátyúba baleset részesévé válik. Másrészt a kátyúk kikerülése veszélyezteti a gyalogosok testi épségét, s az iskola kezdés és befejezése időszakában az ott közlekedő gyermekeket. Nem utolsósorban a kátyú következtében megrongálódott járművek káraiért felelősséggel tartozik az önkormányzat, mint a közút kezelője.

- A Tölgyfa utcában az aszfaltos burkolat több helyen kátyús. Amennyiben a kátyúba belehajtván a vezető és félrerántja a kormányát, úgy az úttest mellett lévő árokba hajthat, s így baleset részesévé válik. Az utca szélességéből fakadón a szabályosan parkoló autók mellett lévő kátyú kikerülése nappal még nem okoz gondot, de rossz látási viszonyok mellett és a helyet nem ismerő vezető esetén elkerülhetetlen lesz a közlekedési baleset bekövetkezése.

- A Petőfi tér és a Fő tér közötti útszakaszon lévő kátyúk az úttest szélén tárolt anyagok miatt szintén veszélyeztetik a közlekedők biztonságát.

- A Petőfi térről a Kossuth Lajos utcába vezető útszakasz alatt egy rácsos átereszt találhatók, mely egy jármű áthaladásakor nagyon elmozdul, s csak idő kérdése, hogy mikor szakad le a felette áthaladó jármű alatt.

A képek önmagukért beszélnek.

Tisztelettel; Dr. Schweickhardt Gotthilf

Prímás

Gyermekkorunkban a háború és forradalom után sok sérült ember élt köztünk. (Békeidőben a lelkiileg sérültek száma emelkedik.) Vettem a szüleimmel egy hegedűt. Tanárunk a háborúban elvesztette látását, de előtte nagyon kézügyes volt és hegedült is. Ezek a képességei megmaradtak.

Tökéletes karikás karikás ostorokat készített és a kocsmában esténként zenélgetett. Heti egyszer jártunk hozzá a bátyámmal. Akit sosem szidott,

mert hallotta, hogy botfűlű és közömbös. Engem viszont egyfolytában csiszolgtatott: „Ott két kereszt volt nem egy. Nem basszuskulcs, hanem violin kulcs. Nem C, hanem cisz. „Stb. A bátyám ezalatt a hátam mögött, de a zenetanárral „szemben”, csendben megette a félkilós kenyerét, pedig otthon szalámival egy szeletnél sosem evett többet.

Losonci Miklós

A strandon

...a fiúk sorra dobálták be a lányokat a vízbe, de az egyik kézzel, lábbal ellenkezett, viszont a nevetéstől képtelen volt beszélni. Prüszkölve mondta miután kijött a partra, hogy= „Nem különködöm, csak azért ellenkeztem, mert nem tudok úszni.”

Én is így jártam: Nem azért nem kommentelek, mert nem olvastam a „Próba, szerencse.

Húsz éve a családomban még csak egy „személyi” számítógép volt. Ott lett vége a társas játékoknak. Beszélgetéseknek. Mindenki egyet akart. Az egy gépet. Azóta mindenki kirepült. Még a felnőttek is. A beszélgetéshez csak egy pad kell, vagy két szék. Ehelyett csetelünk és lájkolunk, e-railezünk, skájpólunk, faxolunk, facebookozunk, SMS-ezünk... Azért mert feltalálták. A fiataloknak ez minden természetes. A munkahelyeimen adtak gépet vagy laptopot. Szóval nem azért nem kommentelek mert nem tudok olvasni, hanem azért mert kommentelni nem tudok, meg okos telefonom sincs, nemhogy számítógépem.

Károly herceg szerint _ Az emberiség baja, hogy mindent feltalál”. – Mire gondol – kérdezték? - Például a kerékre – válaszolta az „örökös

trónörökös”. – Miért nem szólt a harang, amikor megérkeztem – kérdezte a püspök? – Ezeregy oka van annak – felelte a plébános. – Csak egyet mondjon! – Nincs harang. Egyszer talán lesz tabletem, vagy okos telefonom, de ezerszer valószínűbb, hogy nem. Addig próbálok „személyesen” beszélgetni.

Károly herceg egyébként évekkel ezelőtt felkereste a szentendrei Móricz Zsigmond gimnáziumot.

Egyik ősanyja egy erdélyi származásún „kékvérű” lány volt a Ráday családból. Ezért van egy házuk is Erdélyben egy vár tövében. Egy vegyes lakosságú! Magyar, román, szász népességű faluban. Nyaranta hónapokat töltöttek benne. A fiaival együtt. Mielőtt azok megnősültek volna. Az sem köztudott, hogy Johann Lenonnak a Beatles lángésznek a feleségének Joko Ononak Szentendrén van nyaralója, mert az egyik barátnője magyar. Egyre több nyugati költözik hazánkba a migráció okozta állapotaik miatt. A hozzájuk képest olcsó és biztonságos Magyarországra.

Losonci Miklós

Közös szolgálat

2021. május 05-én közös szolgálatot láttunk el a Duna-Ipoly Nemzeti Park munkatársával Fehér Balázs természetvédelmi őrkerület vezetővel. Kettő polgárőrünk vett részt a szolgálatban.

Közös szolgálatunkat, járőrözést a községünk bel és külterületén végeztük, a DINPI által

megnézendő helyszíneket jártuk végig. Nagyon hasznos közös szolgálat volt.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Pilisszentlászlón még ma is éjszakai tűzgyújtással és ostopattogtatással ünnepli a nép a karácsonyt.

Karácsonyi népszokás, mely még az ősmagyarokról maradt meg napjainkig.

Van Pestmegyében, a pilisi hegyvidék eldugott helyén egy igénytelen tót falucska: Pilisszentlászló. Egészen a legújabb időkig senki sem sejtette, még a régi magyar multat kutató tudomány sem, hogy a falu *érdekes története van*. Csupán azt tudta mindenki, hogy ezen a helyen valamikor kolostor is állott, a Pálos-rendi szerzetesek kolostora. A kolostornak ma már nyomain is alig vannak. De ezen a kevés nyomon elindulva kiderülnek a következők:

A falu határában végezte ki 1213 szeptember 28-án a bakó Gertrudis királynét, II. Endre király első feleségét. Tudvalevőleg azért, mert királyi férjének két elődjét, valamint Ugrin esztergomi érseket meggyilkoltatta, hogy a trónt férjének megszerezze. A község lakosait 1301 nyarán a pápa rendeletére egyesíten egyházi átokkal sújtották. 1308 november 10-én itt találkozott Gentilis de Monteflorum kardinális, a pápa római követe Csák Mátéval, az Anjou-dinasztia elismerése érdekében. Ennek a találkozásnak egyébként az lett a következménye, hogy Csák Máté ezáltal még elkeseredettebb, bátran mondhatjuk, hogy az eddiginél is halálosabb ellensége lett Róbert Károlynak.

A kis magyar falu történetéhez ennyi jelentőségeltjes esemény fűződik. Általában pe-

dig a lakosság — mely nagyobbára egykori tót telepesekből áll — megőrizte hűséggel a régi hagyományokat, melyek még az ősmagyarokra emlékeztetnek s melyeknek nyomait már hiába is keresnénk szerte az országban.

Karácsony ünnepével kapcsolatban aktuális és érdekes, ha elmondjuk, hogy a *szentlászlói kertekben a szent éjszakán még ma naposság is hatalmas tűzek lángolnak fel szerte az egész faluban*. A jámbor tótok egyre-másra nagy szalmacsomókat cipelnek ki a kertekbe s hajnalhasadás előtt még a teljesen sötét éjszakában fellángolnak a méglyák, ki tudja, talán a tűzimádó ősök őskéleti hagyományai... Kisérteties, szinte félcimmes az a látvány, melyet ezek a gyors egymásutánban itt is, ott is fellobbanó nagy tűzek nyújtanak. Emberemlékezet óta így van ez a faluban és apáról fiúra öröklődik.

A későbbi kor jámbor, enyhülő levegője okozta bizonyára, hogy a *szentlászlóiak a maguk ősi szokását az éjszaki órákról áttették a kora hajnali órákra*. De nem tértek el tőle, annál kevésbé nem, mert a mai vallás őrzői lassan-lassan elhittették velük (a szokást elfojtani nem tudván), hogy ezek a tűzek *kioldatosak és hasznosak, mert megterméknéltik a gyümölcsfákat*.

Ugyanezek a tűzgyújtások ismétlődnek meg husvét ünnepén is. Nagy ostopattogtatással (a harangok szavának elnyomására) az ostorok hangos, lármás zajával kísérve. Ezt a szokást azonban a hatóságok közrendészeti szempontból újabban betiltották. Am a betiltás nem használt, mert a hagyomány olyan mélyen gyökerezik a lelkekben, hogy a tilalom dacára is folytatják a *szentlászlói ostorok ezt a műveletet*, melyet a lobogó tűzmáglyák körül végeznek el.

Ha valaki ma azt kérdezi az itteni jámbor lakosságtól, hogy miért történik mindez, ezt a választ kapja:

— *Azért pap, mert ettől jobban terem meg a fák a gyümölcsöt...*

Érdekes még megemlíteni azt is, hogy a *szentlászlóiak emberfölsége leginkább Izbégnek, Kékesnek, Szentendrénél veszi útját*. A *szentlászlói leányok ezen a környéken mennek férjhez és a szentlászlói legények ezen a környéken ütnek tanyát, ha megházasodnak*. Innen van aztán az, hogy a *karácsony éjszaki tűzek lassan-lassan már erre felé is dívotba jönnek*. Mint maguk a hagyományos tűzgyújtogatók és ostopattogatók mondják, azért, hogy a fák jobban teremjék meg gyümölcseiket...

Boromissza Tibor: Szentlászlói karácsony éj.

Imro Fuhl

Enyhén szólva is ELLENTMONDÁSOS és nem túl meggyőző a cikk: "Az egykori tót telepesekből álló jámbor tót lakosság egy igénytelen tót falucskában megőrizte húséggel az ősmagyar, őskeleti tűzimádó hagyományt." Ez kb. annyira komoly, mint Boromissza Tibor Szentlászlói karácsony éj című rajzán a typický náš pilíšsky Slovák, dedinčan - Senváclavčan ábrázolása. Mellesleg Gertrudis királynét is néhány faluval arrébb végezték ki. Szóval ne vegyük komolyan csak azért, mert nyomtatásban megjelent. Már száz éve is nagy volt az a bizonyos állatkert.

Laszlo Richter

SZERINTEM, meg nem is annyira elrugaszkodott. 1925-ben az akkor Európa egyik legmodernebb

városából Budapestről (földalatti, dunahíd, stb.) ez a kis falu igénytelennek tűnhetett. Ezt ma is tapasztalhatjuk a kiköltöző vagy csak erre tévedő pesti embereken, hogy a Budapesttől 28 km-re levő falu már szinte az alföldi tanyavilággal egyenlőnek számít a szemükben. Továbbá történelmileg is lehetséges, hogy az akkor már több mint 900 éve a magyarokkal együtt élő tót lakosság, egy ilyen eldugott kis faluban a régentanult ősi hagyományokat őrizte. Bartók Béla is a kutatásai során egymástól távol eső településeken tudott kapcsolatokat kimutatni a gyűjtött zenéken, muzsikákon keresztül. Szerintem meg *Rudolf Franyó* bácsikámnak ismét dolga akadt. Feltárni, hogy igaz ezen a történet, és ha igen, akkor ezt a népszokásunkat újra feleleveníteni.

Igen Tisztelt Olvasó!

A múlt században megjelent enyhe kifejezéssel dőre cikkekre, válaszul hadd idézzek a hivatalos

forrásanyagok alapján írt, Pilisszentlászló története címen 1999-ben megjelent könyvem 71. oldalából:

Kékesiek egyházi átok alatt

...A kékesi kolostor mellett élő Koppány lázadó népének leszármazottai kevésbé lehettek olyan szent életűek, mint a kolostorban lakó szerzetesek.... A valamikori Kékesen, mikor Mária királyné megépítette a szálló épületnek szánt kolostort, még nagyon kevés volt a megművelésre alkalmas föld. Mindössze egy irtványi lehetett a hosszú földeken. Ide lettek betelepítve István király idején Koppány vezér Baranya megyei hívei. Úgy tűnik, ők lehettek a legveszedelmesebbek. A legrosszabb helyre kerültek. Ezen a területen éltek már háromszáz éve, és a visegrádi várispán volt a gazdájuk, felügyelőjük, akik nem sokat tettek értük. Megépült az új kolostor, benépesedett új lakókkal. Még a személyzet is új volt: Szokolca, Szenic, Miave vidéki szlovákok. A kolostorba kénytelenek voltak idegen, Istenhívó embereket hozni, mert hogy a kékesi Koppány ivadékok nem vállaltak szolgálatot a kolostorban. Még magyar szerzetesrendnél sem. A királyné a környéket a kolostornak adományozta. Így természetesen az irtvány is a kolostor kezébe került. A kolostornak is

szüksége volt a darabka szántóra. A Koppány ivadékú lakosságot ezért áttelepítették a kolostortól délre fekvő völgybe, ahol most a mostani Pilisszentlászló fekszik. Ott éldegéltek tovább.

Azonban húsvét előünnepén, feltámadáskor, amikor megszólaltak a harangok, a kékesi magyarok nem a templomba siettek, hanem a kolostori dombbal szemben levő kopasz hegyháttra. A kopasz hegyháton irgalmatlan ostorcsattogatással zavarták az egyháziak zsolozsmáit. Karácsony estéjén meg tüzet gyújtottak a kertekben, jelezvén, hogy ez az ő istenük.

A dac ősi tulajdonsága a magyarnak.

A mai Nagy-kő szlovákul (Velký kameny) környékén találkozgattak a Pilisbe erőszakkal kitelepített, száműzött Koppány utódok. Örökké a Pilis őserdeit bújták. Hogy mit csináltak ott a Nagy-kő környékén?

A régi pogány szokás szerint áldozatot mutattak be. Bármit is cselekedtek, a pilisi apát, aki ennek a területnek egyházi ellenőre volt, nem küldhetett rájuk nézve hízelgő jelentést a megyés püspök részére Veszprémbe az erdei oltárkövekkel és a pogány magyarokkal kapcsolatban...

Nos, kedves olvasó, a fenti idézettel igyekeztem kiegészíteni Fuhl Imre Ján Kominensky egyetem bölcsészkarán végzett unokaöcsém rövidke megjegyzését, a helyi szlovák ajkú lakosságot degradáló cikkekre, amely annak íróját minősíti. Mi szlovákajkú helybeliek már gyermekkorunkban tudtuk, hogy a Huta (Pilisszentlélek) feletti részen lett merénylet áldozata IV. Béla királyunk és Árpád házi Szent Erzsébet édesanyja, Gertrudis királyné. Tudtuk azt is, hogy a jámbor, de nem buta tót, nem az ostorcsattogtatásáról híres. Ezen kívül a tót soha nem viselt „harcabajuszt”, mint ahogy az a képen látható.

Tehát ahogy mondani szokás: „Vagy a leves görbe, vagy a tál nem egyenes!”

Richter László, kedves unokabátyám fiának megjegyzésének, azon részével, hogy a trianoni döntés alapján megcsonkított Magyarország

fővárosa Budapest valóban Európa egyik modern fővárosának számított egyetérték. Azon megjegyzését viszont, hogy a fővárostól alig 30 km. távolságú Pilisszentlászló ennek ellenére elmaradott, kiegészíteném azzal, hogy a környékbeli falvak sem voltak sokkal előnyösebb helyzetben. Ugyanakkor azt is hozzámerem fűzni, hogy az európai hírnévre szert tett Budapesten is nagyon, de nagyon sok ember élt rosszabb lakáskörülmények között és üresebb gyomorral feküdt le esténként, mint a pilisi falvakban lakó tótok.

A magyarországi szlovákságról csak annyit, hogy azóta élnek békességben együtt a magyarokkal, amióta azok idevándoroltak. Az viszont már nem 900, de több mint 100 éve történt.

F R

Betyáros gyerekkor...

Mikor...

- Másztunk fára (máséra is), bújtunk árokba, gödörbe. Estünk és keltünk. Sőt gáncsoltak is, mégis eljutottunk valahová.

- Ha esett a hó, ettünk belőle.

- Ha eső, volt ittunk belőle.

- Utána a pocsolyákban játszottunk.

- Ha mélyebb volt és hamarabb poshadt, akkor abban is.

- Amikor a mostani kispályáról mentünk hazafelé kiizadva megszomjazva, húztunk a sarkon lévő kerek kútból vizet és a vödört megdöntve egymás után, ittunk belőle. Nem volt közöttünk olyan aki nem tudott inni, és nem volt olyan akinek nem folyt bele a nyála!

- Ha megvágtuk magunkat, lenyaltuk a vért. Ha fájt, csak egyedül sírtunk, mások előtt nem.

- Ha valami megcsípett, agyonnyomtuk.

- Ha kutya megharapott, máskor elkerültük.

- Építettünk várakat, és ha tehettük, harcoltunk más gyerekekcsapattal.

- Ha többen voltak, inkább fociztunk az Apátkúti patak melletti focipályán.

- Amire "kértek", mindent megcsináltunk otthon. Nem azért, mert szerettük volna, hanem mert tudtuk, utána mehetünk csavarogni!

- Gazoltuk a kertet. Etettük az állatokat.

- Ha port szívunk lenyeltük, vagy kiköptük.

- A cserebogár nem egy óriásrém volt számunkra, hanem a nyár kezdete!

- Rengeteg krumplibogarat szedtünk, tanulás helyett, a vödörkben, amiket az iskola udvarának szélénél elégettünk.

- Mint úttörők tanulás után Keller Antal igazgató úr. Ládi Mihály, Vinkler András, Kovács Gézáne meg a többi tanítóink vezetésével kimentünk a közeli erdőszélre és vágtuk a vesszőket utcasöprűknek.

- Az ügyesebb nagyobb fiúk a söprűknek való nyelekre „vadásztak”. Még most is emlékszem, hogy egy ilyen tanítási nap végén, fiúként legalább 10 darab nyélnek való fiatal hajtást kellett kifűrészelniük és azt összekötegelve az iskola udvarába a hegyoldalból levinni.

- Leánypárok a vesszőket keresték és nyesték. Nekik viszont páronként legalább tíz söprűre való vesszőről kellett gondoskodniuk.

- Mikor már összegyűlt nagyjából az ezer darabra való, az ügyesebb fiúk-lányok nekiálltunk a vesszősöprű elkészítéséhez.

- Az elkészült vesszősöprűket a Budapesti Köztisztasági Hivatal szállította el az iskola

udvarából, és annak összegét átutalta az úttörőcsapatunknak.

- Ebből az összegből fedeztük a plusz kiadásainkat,

a különben ingyenes Balaton melletti úttörőtáborban. Folytatása következik.

F R

Ki uralkodott 1205-től 1235-ig?

II. ENDRE

András, fiatalabb testvére a magyar királynak, Imrének, kíméletlenül hajtott a hatalomért. Ugyanolyan kíméletlenül, mint fejedelem gyakorolta azt.

Háromévi halicsi kormányzósága után a bojárok onnét kizavarták. Mint király állandóan háborúzott. Előbb ki akarta egyengetni a halicsiak tiszteletét. Vladimírskoval együtt szállta meg. Vladimírsko királya titulust is felvette.

Halics fejedelmei lázadoztak a kierőszakolt idegen kormányzói uralom ellen, és csapataik rajtaütöttek a magyar helyőrségeken. Így II. András, egyik hadjáratot a másik után indította Halics ellen. Tizenhét volt belőlük. A magyar katonaság a csatákat ugyan megnyerte, de az otthagyt helyőrségek újból és újból célpontja voltak a hazai főurak és fejedelmek támadásainak. II. András délnek is szervezett néhány hadjáratot. Megpróbálta felosztani a Bolgár cárizmust, de sikertelenül. Tervei a bizánci – magyar unióval, amelyek további keresztes hadjáratra ösztönözték sikertelenek voltak. Háborús hadjáratai nagyon költségesek voltak és, hogy pénzt szerezzen hozzá, hívei között a királyi birtokokat szétszította. Ennek köszönhetően a főurak hatalma erősödött.

Feszültség az országban a háborús adó bevezetésével és Gertrudis királyné udvarában lévő idegenek nagy privilégiuma miatt nagyon emelkedett.

A király és a főurak közötti ellentétet II. András Arany bullája megoldani nem tudta. a nagyravágyó és amellet gyenge II. András az országot szétzilálva hagyta.

VÁGYÓDÁS HALICSÉRT

Halics (Galícia) a Keleti Kárpátoktól északra fekvő földterület elnevezése. A szlovánok uralkodtak felette és a kijevei nagyfejedelemséghez tartozott. 1198.-tól az első fejedelem utódainak kihalása óta a

belső ellentétektől hányódott, ezt igyekeztek a lengyelek és magyarok kihasználni. II. András számos hadjáratai sem tudták Magyarországhoz láncolni. 1234.-ben Danil Romanovic a Rurikovcov családból kerítette hatalmába.

1387-től kelet Halics hosszú ideig a Lengyel királysághoz tartozott.

MERÉNYLET A KIRÁLYNÉ ELLEN.

II. András felesége Gertrúdisz az Istria-i örgróf és a merániai fejedelem Bertold leánya volt, és a német Andechsov családból származott. Magyarországra nagy kísérettel érkezett. Testvéreivel és további udvarnokokkal a magasabb hivatalokat és birtokokat nekik igyekezett biztosítani Magyarországon déli részén, de a szepességben is. Az első ismert szepességi prépost Adolf és rokonsága Magyarországra Gertrúdisz királynéval érkezett. Alapítói lettek a Hrhovskovci (Görgeieknek). Cselekedetei a királynénak a magyar főurakban gyűlöletet keltettek.

1213. szeptember 28. mikor II. András Halicsban háborús hadjáraton volt, Gertrúdiszt meggyilkoltatták.

KIERŐSZAKOLT RENDELETEK

Levélben, amelyet a király aranylappal jelölt (ezért kapta az aranybulla elnevezést), egyebek mellett mást is tartalmazott: „Elrendeljük, hogy minden évben szent király (István) ünnepét, amíg nem adódik valami nyomós ok, vagy nem tiltja valami járvány, kötelesek vagyunk megünnepelni (nagy gyülekezettel) Székesfehérváron. És ha önhibánkon kívül nem lehetnénk jelen, itt lesz helyettünk a nádor megbízásunk által meghallgatja az ellentéteket. Minden szerviens aki akar, szabadon ide jöhet.”

Elfogadását az Arany bullának a szerviensek

erőltették ki, mint földtulajdonosok tagjai a katonai csapatoknak. Tartalmazta alapjogait a magyar nemességnek, javította az ellentéteket a felsőbb uralkodó osztállyal, de a neheztesüket is az uralkodó felé. Nemesség a határokon túli hadviselésre nem volt kötelezhető csupán az ország védelmére. a levelet még néhányszor kiegészítették.

Az ötödik keresztes hadjárat

A magyar király pápai felhívásra vállalkozott rá. Mindenekelőtt Henrich bizánci császár koronáját akarta megszerezni annak 1216-ban bekövetkezett halála után. A tisztán magyar hadjáratot a király vezette 1217. vejével Lajos thüringiai örgróffal, aki a hadjárat során meghalt. II. András három hónap után a többé-kevésbé sikertelen hadakozás után Palesztínából hazájába visszatért Visszatérésekor 1218. Magyarországot – saját szavai szerint – egészen elpusztítva és a királyi birtokokat szétrabolva találta.

II. András és korának dátumai

- II. András 1177-ben született.
- A halicsi hadjárat után 1205-ben II. András felvette a Halics királya titulust.
- A további hadjáratok is Magyarország északi részéről indultak
- 1221-ben a király legidősebb fia kierohtette részét a királyságból, és a fiatal király titulust, és horvát - dalmát terület kapta.
- 1222-ben II András kiadta az Arany bullát.
- 1231. megújította az Arany bullát. Második kiadásában biztosította a nemesség jogát az ellenállásra (ellenállási záradék)
- 1235. Magyarországra betört az Osztrák katonaság. A veszélyt leginkább az ország északnyugati része sínylette meg.
- II. András 1235. szeptember 21-én halt meg.

Részlet, az Uralkodóink egy évezreden át c.
könyvemből

Polgárőr ott segít, ahol szükség van rá

Polgárőrség E-mail címére érkezett 2021-04-19-én.

Köszönő levél Pilisszentlászlói polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület Vezetőjének!

Tisztelt Uram!

2021. április 18.-án kelt levelét a Szentendre Szentlászlói úton történt intézkedéssel kapcsolatosan megkaptuk.

Engedje meg, hogy a kisgyermek biztonságba helyezése és hozzátartozójának felkutatása érdekében kollégái által végzett tevékenységért köszönetemet fejezzem ki.

Munkájukhoz további sok sikert és egészséget kívánunk.

Tisztelettel:

Herdics Antal r. alezredes
mb. közrendvédelmi osztályvezető

Elültettük a facsemetét

A január 09-én, a Pest Megyei Polgárőr Szövetség, Dr Bilisics Péter elnöke által adományozott facsemetét a tegnapi napon, a járványügyi előírások

betartásával elültettük. Polgárőr Egyesületünk Mihics József elnök, Franyó Rudolf elnök helyettes, Fajcsák Tibor plébános, Dr Schweickhardt Gotthilf és az egyesület tagjai részvételével került sor a facsemete elültetésére, mely mindig emlékeztetni fog arra, hogy a Polgárőrök nemcsak a település biztonságáért tesznek, hanem arra is, hogy a Polgárőrség nagy családjába tartozik egyesületünk. A csemetét Pilisszentlászló egyik magas pontjára ültettük, hogy a stációt végig járók is láthassák a fa növekedését. A fa ültetésénél jelen volt településünk alpolgármestere Dr Illés György is, aki polgárőr és egyúttal képviselte az Önkormányzatot.

Fotó – szöveg: Mihics Krisztián

Miként adták el a berencsfaluiak a zabot Szitnón *Jozef Horák (1907-1974)*

Mindenféle évek nehezettek az emberekre. Volt olyan, amikor bőséges volt a termés, de olyan is, amikor az emberek az öt esztendővel ezelőtti magot is összeszedték a ládából. Akkortájt a gazdáknak jól össze kellett húzniuk a derékszíjat, hogy az új búza megérkezésig kitartsanak.

Ez az esztendő mindenkinek bő termést adott. Volt gabona, hús, de még bor is. A berencsfaluiaknak olyan zabtermésük volt, amire a legidősebb emberek sem emlékeztek. A zabmezők oly sűrűek voltak, mint a fal, végükön hatalmas szemekkel, melyek a korpát is átszúrták. Nem egy helybéli igencsak örvendezett, mert a zabért Selmezbányán annyit fizettek, ahogy eleddig sohasem.

A vidám aratási mulatságok után, melyeken kitáncolták magukat a fiatalok és az öregek is és ott játszott nekik a legendás híru szebellébi Samko Dudík, megkezdődött a cséplés és aztán jött az ős és az esők. A berencsfaluiak szekerekre rakták a gömbölyű, zabbal megrakott zsákokat.

Elindultak a faluból. A szekerek kigördültek az első udvarból, aztán a másodikból, a harmadikból, de néhány helyről két szekér is jött, magasra rakott, teli zsákokkal. A jól megtermett lovak összeszedték

minden erejüket, hogy elhúzhassák a nehéz rakományt. Összesen húsz szekér gyűlt össze, egyik jobban megrakott, mint a másik.

Mennek a berencsfalubeliek, mennek, vidáman pattogatják ostorukat, a szekerek zörögnek, dübörögnek. Így érnek el az irgalmas Szamaritánus szobrához. A fogatok robajában semmit sem hallottak.

-De mi történt?

Az első szekerek hirtelen megálltak, aztán így kellett tenniük a hátul poroszkáló alkalmatosságoknak is. A hátsókról a hajtók előre szaladtak, azt hitték az elől lévő társaik közül valamelyiknek baja eshetett. Eltört a kerék, netán a ló vesztette el patkóját, vagy a kocsirúd hasadhatott ketté, tűnődtek futás közben. Szaladtak segítséget nyújtani, de mikor az első szekérhez értek, kővé dermedtek. A társaik, a lovak egészségesek, de előttük egy fiatal legény áll, sudár, mint a jegenyefenyő, széles karimájú kalappal a fején. Kivert öve csak úgy csillog, fehér posztónadrág rajta, lábán bocskor. Kezében fokos, tűzként fénylő és övében három pisztoly.

-Betyár, ne adj isten, betyár! – tűnődött néhány

szekeres megrémülve.

-Dermedten várták, mi történik most.

-Aztán mit vizstek? – kérdezte az ismeretlen.

Néhányan kissé távolabb ácsorogtak, mormogni kezdtek, elvégre mi köze van hozzá, de a legközelebb állók megmondták az igazat.

-Zabot.

-Hová?

-Selmecbányára.

-Megveszem! – mondta a betyár olyan hangsúllyal, ami inkább parancsnak hangzott.

Babic András, a legidősebb szekeres válaszolt:

-Nekünk mindegy, kinek adjuk el. ha rendesen fizetsz, eladjuk neked.

-Megfizetem, - vágott közbe a szegénylegény.

-Selmecbányán egy aranyat ígérték két mérőért, - folytatta Babic.

-Én két aranyat adok három mérőért, - válaszolta a betyár.

András körbenézett a szekereseken, elfogadják-e, aztán az összegre mindnyájan ráálltak.

-Eladjuk, - ígérte Babic és nyújtotta a kezét a kézfogáshoz.

A legény előrelépett, megragadta Babic markát és úgy megszorította, hogy amaz, bár akkora volt, mint a hegy, majdnem feljajdult kínjában.

-Aztán hová, hová kell vinnünk? – tette fel a kérdést, amikor kezéből elmúlt a fájdalom.

A betyár válasz nélkül hagyta, csak fokosával suhintott a Szitnó-hegy irányába.

A jóra való szekeresek kővé dermedtek ámulatukban. A pénz megszerzése egyre kevésbé tűnt elérhetőnek, a betyár még kevésbé tűnt jóra valónak és annak mozdulata meg is rémítette őket, hiszen Berencsfalu legkisebb gyermeke is tudja, hogy innen a Szitnó nem érhető el, szekérrel még kevésbé. Elvégre közülük senki sem ismer egyetlen olyan csapást, sem utat, amelyen hús megrakott szekér elhaladhatna.

Elkezdtek hát vakarni üstöküket és néhányan morogtak, hogy nem kellett volna eladni a zabot annak a betyárnak. Az ígéretet azonban megszegni nem lehet. Babic és a legény egymás tenyerébe csaptak, így az ígéret mindenkire vonatkozott és ez erősebb volt, mintha hivatalban tették volna meg. El is kellett szállítaniuk, mert ez is hozzátartozik az eladáshoz.

-No, akkor gyerünk! – szólalt meg a betyár és az útról villámgyorsan az erdőben termett.

A szekeresek odaléptek fogatukhoz.

-Valahogy csak lesz, - morfondíroztak, - ha nem bírunk elmenni, visszajövünk.

Meg is fordították a lovakat. De, ahogy az előbb, a felfegyverzett betyár látványára kővé dermedtek, most még inkább sóbálvánnyá váltak attól, amit láttak. A hegyre fölfelé országút vezet, sima, mint a tenyér, széles, olyasféle, amin négy szekér is elfér egymás mellett és olyan jól kirakott kővel, mint a selmeci girbe-gurba utcák. Honnan kerülhetett elő, ezt bizony senki sem tudta. A betyár-kereskedő már megindult fölfelé az országúton és a szekeresek, akarva, nem akarva mentek utána.

Felszekereztek a Szitnó-hegy tetejére. Amott a sziklában széles kapura lettek figyelmesek, akkorára, amelyen egyszerre két fogat áthajthatott alatta. A kapu előtt pandúr, zsinórral kivarrott ruhában, fénylő szablyával az oldalán. A szekeresek elhaladtak mellette és félelmükben még amannak arcára sem lestek, nehogy valamilyen csontvázat, vagy magát a rossz szellemet pillantsák meg, emberi orca helyett.

A széles udvaron megálltak. Ott azt a parancsot kapták, a zsákok tartalmát szórják be a magtárba. Senki sem méricskélte a zsákokat, nem is számolták, a szekeres amennyi zsákot hozott, az abban lévő zabot beöntötte a csűrbe.

Mikorra elkészültek a munkával és a fogatok üresen álldogáltak az udvaron, a betyár-kereskedő újfent megjelent és elkezdte kifizetni az embereket. -Hány mérőd van? – kérdezte a legközelebb állót. Így ment minden, egyik, a másik után megkapta járandóságát. A szekeresek fogták az aranypénzeket – mert ebben kapták meg fizetségüket – és gondosan pénzeszacskójukba rejtették.

Minden jól végződött volna, ha a fösvény Habadaj Jakabot hatalmába nem keríti kapzsisága.

-Senki nem olvassa a zsákokat, nem is méri meg, - tűnődött Jakab, amikor még a zabot szórták be a csűrbe. - Azt sem tudják mennyi zsákot hoztam be és abból mennyit öntök ki – mondogatta hangtalanul és úgy szórt, hogy mindegyikben a negyede bennmaradt, néha még több is. Amikor a fizetésre került sor, még hozzászámolt öt mérőt.

A kereskedő meg sem mukkant. Mintha semmi sem történt volna, kifizette Jakabnak, amit az kért.

A fizetség után a szekeresek elindultak haza. Örvendeztek, hiszen jól eladták a zabot. Már egyiküket sem nyugtalanította, hogy Szitnóra kellett vinniük. A leginkább Habadaj Jakabnak volt virágos a kedve, hiszen eszébe jutott, öt mérővel többet fizetett a kereskedő és ő még haza is visz vagy kétmérőnyi zabot. Vidáman lengette batyuját, melyben a dukátok rejtettek.

A szekeresek öröme azonban hirtelen megkeseredett. A furcsa hegyi út felét sem tették még meg, mikor egyszer csak vége lett az útnak és

körülöttük sűrű erdő. Ezen a sűrű erdőben, ráadásul szekerekkel kellett átvergődniük, a berencsfalui országútig! Néztek visszafelé is, nem volna-e jobb a szépen kirakott úton visszatérniük Szitnóra, amelyen eddig mentek és onnan valami ismert úton eljutniuk Berencsfaluba. Hiába keresték azonban, a kővel kirakott útnak sem előttük, sem mögöttük nyomát sem lették.

Akarva, nem akarva átjutottak a rengetegen, segítve magukon, ahogy csak tudtak. Néha szekercével kellett utat vágniuk, a szekereket időnként a vállukon vitték a vízmosásokon át, így aztán késő este értek haza, kimerülten, holtfáradtan.

Mikor elérték a falujuk melletti országutat, még egyszer megnézték dukátjaikat, hogy meggyőződjenek róla, nem csak álmodták az egészet. Nézi az egyik, a másik, a harmadik, mindegyiknek arannyal teli az erszénye. Habadaj Jakab egyszer csak felkiált:

-Jó emberek, a pénzem! Hol vannak a dukátjaim?... Hiszen a csengő érmék helyett a tarisznnyában csak apró kövecskék vannak. A szekeresek csodálkoztak, nem tudták mindezt megmagyarázni. Nem értették, hiszen a kereskedő ugyanabból az erszényből fizette ki mindnyájukat. Nem tudták mire vélni, de Jakab egyszer csak bűnösnek érezte magát és elcsendesedett. Sejtette, miért változott át pénze apró kavicsokká, de félt szegényében és senkinek sem árulta el, miként akarta átverni azt az átkozott betyárt Szitnón.

Fordította: Papanek László

Keresztneveink Jeles napok védőszentek

ZSIGMOND király vértanú. Meghalt 524. Ünnepe: régebben május 2. Burgundia királya ariánusnak született, majd később katolikus lett. Cselszövő második felesége az elhunyt első feleségétől született fiát, Ssigfridet, Zsigmond tudtával megfojtotta. Nejének szörnyű bűneiért kemény vezeklést vállalt a tőle restaurált wallisi Szent Mór kolostorban. Itt arra kérte Istent, hogy büntesse meg itt a földön akármivel, csak a másvilágon kegyelmezzen neki. Isten meghallgatta kérését. Nemsokára Clodimír frank király fogságába esett, aki kútbe fullasztotta. Tetemeit a

Szent Mór kolostor őrzi, koponyája azonban Prágában látható. Sírjánál sok csoda történt. Szent Zsigmondott a lázas betegségben szenvedők hívják segítségül. Neve az ónémetben: győzedelmes védő. Becéző neve Zsiga.

MÓNKA özvegy. Meghalt 386. Ünnepe: május 4. Az Egyháztörténetnek egyik legkiválóbb asszonya. Szent Ágoston édesanyja, kinek dicső emlékét a „Vallomások” őrzik. Mónikának három gyermeke volt, ezek közül legtöbb bánata, de öröme is Ágostonban volt. Tetemei Rómában Szent Ágoston

templomban nyugszanak. A férjes asszonyok védőszentje és a könnyelmű fiúkért siránkozó anyák pártfogója. Latinul: nevelő, intő: görögül: egyedül élő.

ZSÓFIA vértanu. Meghalt 130 körül. Ünnepe: május 15. Vértanúságának körülményeiről semmit sem tudunk. Dedek Crescensnél azt olvassuk, hogy előkelő római nő volt, aki Kirilla nevű nővel együtt lett vértanu. Ereklýei a római Szent Péter bazilikában vannak. Németországban „fagyos Zsófia” néven ismerik, mert ünnepe táján szokott hideg északi légáramlás néha fagyot hozni. Zsófia a görögben: bölcsesség.

BOTOND török Ünő vagy Csikó jelentésű ösmagyar név. Köplény vezér fia, aki 958-ban

Bizánc alatt két hadsereg szemeláttára páros viadalban leverte a görög óriást és a hagyomány szerint az ércapun buzogányával rést ütött. Állítólag Nógrád megyében, Nógrádverőcén halt meg, ahol jelenleg a Migazzi kastély áll. Botond jelentése a hun mondában erős vitéz. Mennyei patrónusa: Bothanus vértanu. Ünnepe május 16.

ANGÉLA (Merici) szűz. Meghalt 1540. Ünnepe: május 31. Bresciában megalapította az orsolyita rendet, melyet égi patronájáról nevezett el. E rend leánygyermek nevelésével és tanításával foglalkozik. Neve a latinban: angyali.

Tibor atya

Voltak idők voltak

1976. május 7-én Répáshuta főutcáján boltból jövő, cekkeres asszonyok beszélgetnek és idős falusi asszonyok állnak sorban, hogy leadják kannájukból a tejet a tejszarnokba. (oSlovMa-Anno-Fotó-Archívum) A Bükk szívében fekvő, jó levegőjű, turisták által kedvelt település lakossága nagyobbrészt szlovák nemzetiségű. A településen az erdőlés, a szén- és mészégetés mellett az erdei legeltetés volt a fő megélhetési forrás, melyből hagyományosan a védett legelőkön folyó

félextenzív állattartás és tejgazdaság maradt fenn. A település nevét az 1834-ig működő, majd a község területéhez közeli Gyertyán-völgybe telepített, ott 1897-ig termelő üveghutákról és az erdőirtáson gazdasszonyok által vetett répaföldekről kapta.

Szöveg: Fuhl Imre
fotó: mti

Éljen Május 1.

Május, már a világ kezdetétől különleges egyedi hónap volt. Biztos azért is, mert az emberek gyerekkorától kezdve illatozta a tavaszt, és virágba borította a természetet.

Hallani lehetett már a madarak csiripelését. Értek már a májusi cseresznyék.

A májusi napok küszöbén ott volt május elseje, a költői szavakat, és festői ecsetet kívánó szépségével. A nép mindig megkülönböztetett tisztelettel készült erre a napra.

Később a munka ünnepévé is vált május első napja. Ennek a napnak előestéjén történtek, a májusfaállítások.

Ezek a májusfák, mind a mai napig szimbólummá váltak.

Hazánkban és Európa - szerte szokás volt, hogy május elsején színes szalagokkal díszített májusfát állítottak. Sok helyütt ma is őrzik a hagyományt. A májusfa a fiatalság, az újjászületés és a szerelem szimbóluma. Jakab-fának is nevezik, mivel Szent Jakab vértanú napján állítják. A szép népszokásról a 15. századból valók az első feljegyzések, ám ennél valószínűleg sokkal régebbre nyúlik vissza a történet. A hagyomány szerint a májusfát április 30-ról május 1- re virradóra, az éj leple alatt vagy kora hajnalban díszítették. Voltak kisebbek és nagyobbak is, de általában mindegyikre színes szalagokat kötöztek.

A májusfaállítás az udvarlási szándék kifejezésére szolgált. Csoportba verődve érkeztek a fiatal legények a lányos ház elé, közös erővel cipeltek a helyszínre egy magasabb fát, melyet csaknem teljesen lombtalanítottak, és beástak a földbe. Volt,

hogy a kerítéshez rögzítették, hogy ne dőljön el. Tarka szalagok mellett finom csemegékkel dekorálták a házban lakó lánynak. Így készült el a májusfa. A fát az egyik ifjú kiszemeltjének vagy kedvesének háza elé állították. Mivel a májusfa a szerelem szimbólumaként az érdeklődést, szándékot jelölte, a lány büszke lehetett, hogy májusfát kapott. Ilyenkor versenyre keltek a lány kegyeiért. Az is előfordult, hogy a legények megpróbálták egymás májusfáját ellopni, így nehezítve a másik dolgát. Szlovákiában, a magas hegyekben már csak fenyőfák találhatók. Ennek előkészítése és felállítása bizony nem is olyan egyszerű. 1991 – ben

a Zólyomi vár előtti májusfaállításon a helyi erdészeti főiskola meghívására részt vehettem. Akkor kereken huszonöt méter hosszú lucfenyőt állítottunk. Lovas fogat által húzott, erre a célra kialakított, hosszú kéttengelyes, négykerekű kocsival került a felállítandó helyére. Ott végét a gödörhöz tettük és előbb kézzel, majd vállal, nyomórudakkal emeltük. Mikor a vége lecsúszott a gödörbe, néhányan átmentek a túloldalra és kötelekkel húzták a nyolc – tízezer méteres épület magasságú törzset. A májusfák állítása mindig politikamentes esemény volt, hagyományörzésből történt. Május elsejét, viszont mint a munka, munkásosztály ünnepét, nem szabad összekeverni, a népi hagyománnyal. A népi hagyomány már sok százéves. Munkásmozgalmi ünnepévé, az Amerikai Egyesült Államokban lett kihirdetve nagyjából ezelőtt két évszázaddal.

F R

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomtatás: technovaszentendre@gmail.com • 06 26 309 766

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015